

S Ö Y L E Ş İ

1964 YILINDA GERÇEKLEŞEN CİNAYETTEN BUGÜNE

1964 yılında New York'ta Kitty Genovese adlı bir kadın öldürülür. Cinayeti tam 38 kişi görür ama, "Nasıl başkaları vermiştir" diyerek kimse polise haber vermez. İnternet çağında hepimiz aynı tepkisizliği mi yaşıyoruz? Nicole O'Rourke ile 'Şimdiki Duruşlarımız' üzerine...

ŞEBNEM KIRMACI

Nicole O'Rourke'un küratörlüğünde 'Şimdiki Duruşlarımız' adlı bir sergi yer alacak Ekim ayında Proto5533'de. Sırma Doruk, Alexandra R Howland, Miriam Katz ve Hasan Özgür Top'un işlerinden oluşan sergi, internet çağında bireysel ve kitlesel tepkilerin nasıl değiştiğine odaklanıyor.

'Şimdiki Duruşlarımız' başlığının referans kaynağı nedir ve neye gönderme yapıyor?

Sanırım başlık Türkçe'ye çevrildiğinde içerdiği bazı anlamların kaybolma riski var. İngilizcesi 'The Ways We Stand By' olan başlığı seçme sebebim, İngilizcede 'stand by' kelimesinin iki farklı anlam içermesi. Bu iki anlamı hem aktif üretkenlik hem de zararlılık derecesinde pasiflik

olarak düşünebiliriz. Fikir aslında New York'ta 1964 yılında gerçekleşen Kitty Genovese cinayetinden geliyor.

Nasıl bir cinayet?

Bu cinayeti işlendiği anda 38 kişi görüyor ancak her biri, "Nasıl olsa birisi polisi aramıştır" diye varsaydığı için kimse harekete geçmiyor ve sonuçta cinayet işleniyor. Bu duruma psikoloji literatüründe 'Bystander Effect' deniyor. Bu tanımı, kalabalık içinde herhangi bir olaya müdahale etmeme eğilimi olarak Türkçeleştirebiliriz. Ben de buradan yola çıkarak online hayatımızda benzer durumlar yaşadığımızda harekete geçip geçmediğimizi görmek istedim. Bu sergiyi daha büyük bir serinin ilki olarak düşünüyorum. Tabii ki internet-

tin harekete geçmek için kullanılmadığını iddia etmiyorum; birçok eylem için kullanıldı ve kullanılıyor ancak özellikle bu sergide internetin ve online hayatın daha çok pasifize eden sorumluluksuz olma durumunu görmek ve bu durumun dil ve hafızadaki gerçek hayata dair etkilerine yoğunlaşmak istedim.

İnsanların sosyal medya ya da internet ortamında bir şekilde kendilerini çok ciddiye aldıkları gerçeğine rastlıyor muyuz sergide?

Aslında sergi internet ortamında veya sosyal medyada insanların kendini ciddiye alıp almamalarıyla ilgili değil. Hatta birçok yönden bunun tam tersi ile ilgili. İnternet ortamında gördüğümüz şeylerin (vahşet videosu veya çok sevimli bir kedi

Howland, kolaj

videosu, haberler, porno vs.) bizi duygusuzlaştırması/hissizleştirilmesi ile ilgili. Politik bir olay ile ilgili tweet atmanın, bize o olayla ilgili bir şey yapmış/harekete geçmiş olduğumuzu düşündürmesi mesela. Ancak bu paylaşımı yapmanın kendi içinde bir gücü olduğunu inkar etmiyorum tabii. Sadece bu sergide internetin hem uyuşturan hem de aydınlatan yönlerini araştırmak, gözlemlemek istedim. Sergideki sanatçılar Miriam Katz, Sırma Doruk, Alexandra R Howland ve Hasan Özgür Top bu bilmeceyi farklı yönlerden ele alıyorlar. İster Top'un soyut duvar kağıdı işindeki bilinçaltı olsun, ister Miriam Katz'ın videosundaki dili olsun, bence bütün bunları birbirine bağlayan şey bütün bu işlerdeki 'kişisel' olan.

PROTO5533 Emerging Curator serisinde yer almanıza nasıl karar verildi? Süreç nasıl gelişti?

Protocinema'nın kurucusu Mari Spirito projede yer almamı istedi. Ben de severek kabul ettim. Süreç oldukça normal ilerledi. Seçilen yedi genç küratöre sergileri için 1 ay süre verildi. Sergilerin açılış tarihlerine kadar olan ve haftalar süren zaman boyunca İstanbul ve dünyadan birçok önemli küratöre önermelerimizi sunduk. Bu bağlamda sergilerin başlıkları, ön araştırmaları, içerikleri, sanatçılar, işler, enstalasyonlar ve bütçeler ile ilgili olarak kendilerini bilgilendirdik. Bu önerilerimize çok düşünceli ve cömertce cevap verdiler.

Proto 5533 bu seri ile neyi hedefliyor?

Buradaki amaç oldukça basit aslında; genç küratörleri ve bu bağlamda genç sanatçıları mümkün olduğunca desteklemek.

Bireysel davranışların global anlamda nasıl etkilendiği konusunda, bu sergi kapsamı dışında en geçerli son dönem teorileri neler?

Bu konu ile ilgili okunabilecek o kadar çok şey var ki... Mesela Jon Suler'dan 'The Online Disinhibition Effect' ve Susan Sontag'dan 'Regarding the Pain of Others' bana yön gösteren birçok makale ve kitaptan ikisiydi. Bunların dışında saplantılı bir biçimde Kitty Genovese cinayeti ve sonuçları ile ilgili birçok yazıyı da okumaya çalışıyorum.

3 EKİM-24 EKİM ARASINDA PROTO5533'DE.